

తెలంగాణ కళలు మరియు హస్త కళలు: తెలంగాణ, భారతదేశంలోని 28వ రాష్ట్రం, 2014 జూన్ 2న కొత్తగా ఏర్పడింది. ఇది భారతదేశంలోనే అతి పిన్న వయస్కుడైన రాష్ట్రం మరియు ప్రముఖ కళాకృతులు, హస్తకళలు, గొప్ప సాంస్కృతిక చరిత్ర మరియు సుందరమైన అందాలకు ప్రసిద్ధి చెందింది. హస్తకళలు మరియు కళల నిధి, తెలంగాణ, భారతదేశం యొక్క అత్యంత సంపన్న ఆర్థిక వ్యవస్థలలో ఒకటి, కానీ ఇప్పటికీ చాలా మంది నివాసితులు హస్తకళ పరిశ్రమపై ఆధారపడుతున్నారు. ఒక్కో ప్రాంతానికి ఒక్కో కథ ఉంటుంది. అనేక శతాబ్దాలుగా రాజులు మరియు రాజవంశాల ప్రోత్సాహం వివిధ సంస్కృతుల యొక్క ప్రత్యేకమైన సంశ్లేషణకు దారితీసింది, ఇది రాష్ట్రంలో ప్రత్యేకమైన కళలు మరియు చేతిపనుల సంప్రదాయాన్ని అభివృద్ధి చేయడంలో స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. మరిన్ని వివరాల కోసం కథనాన్ని చదవండి.

What types of Arts and Crafts Are Found in Telangana? | తెలంగాణలో ఏ రకమైన కళలు మరియు హస్త కళలు ఉన్నాయి?

చారిత్రక కోణం నుండి చూస్తే, ఒకప్పుడు అనేక రాజవంశాలు ఇక్కడ పరిపాలించాయి. ఇది బౌద్ధులు, మొఘలులు, పర్షియన్లు, బ్రిటీష్ వారు మరియు భారతీయుల ప్రభావం కూడా ఉంది. తెలంగాణలోని వివిధ రాజవంశాల ప్రభావాల సమ్మేళనాన్ని తెలంగాణలోని కళలు మరియు చేతిపనుల గ్రామాల కళాత్మక స్వభావంలో గమనించవచ్చు. దీని కళాత్మక విలువలు తెలంగాణలోని వివిధ తెగలు మరియు ప్రాంతాల నుండి వచ్చాయి. నివాసులు పెయింటింగ్ల నుండి చెక్క మరియు లోహ హస్తకళల వరకు, అంతర్జాతీయ ప్రసిద్ధ వస్త్రాలతో సహా సాంప్రదాయ సృష్టి పద్ధతులను ఉపయోగిస్తారు. హైదరాబాద్, జంట రాష్ట్రాల ఉమ్మడి రాజధాని - తెలంగాణ మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్, హస్తకళలు మరియు కళలకు మూలస్థంభం. అనేక దశాబ్దాలుగా, హైదరాబాద్ భారతదేశంలోని అత్యుత్తమ హస్తకళల కేంద్రాలలో ఒకటిగా జాబితా చేయబడింది. ఒక్కసారి దాన్ని సందర్శిస్తే, కొత్తగా ఏర్పాటైన తెలంగాణను కూడా సంప్రదాయ మూలాలకు ఎందుకు జరుపుకుంటారో అర్థమవుతుంది.

తెలంగాణలో ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రసిద్ధి చెందిన కొన్ని హస్తకళలు ముత్యాల ఆభరణాలు, క్లిష్టమైన రాతి శిల్పాలు మరియు చేతితో ముద్రించిన కాటన్ కర్డెన్లు ఉన్నాయి. తెలంగాణ కళలు మరియు కళలు ప్రత్యేకమైనవి, ఆకర్షించేవి, భావవ్యక్తీకరణ మరియు సంక్లిష్టమైనవి కావున వాటిలో నిస్సందేహంగా ఏదో అద్భుతం ఉంది. తెలంగాణ సందర్శన ద్వారా హస్తకళలు శతాబ్దాల తరబడి ఎలా ఉన్నాయో, తరతరాలుగా కుటుంబాలకు ఎలా సంక్రమించాయో తెలుస్తుంది.

The best arts and crafts of Telangana | తెలంగాణ ఉత్తమ కళలు మరియు హస్త కళలు

DOKRA METAL CRAFTS (డోక్రా మెటల్ క్రాఫ్ట్స్)

- డోక్రా అనేది జార్ఖండ్, చత్తీస్‌గఢ్, ఒడిషా, పశ్చిమ బెంగాల్ మరియు తెలంగాణ వంటి రాష్ట్రాల్లో నివసించే ఓజా మెటల్ స్మిత్లు అభ్యసించే పురాతన బెల్ మెటల్ క్రాఫ్ట్ యొక్క ఒక రూపం. అయితే, ఈ కళాకారుల సంఘం యొక్క శైలి మరియు పనితీరు వివిధ రాష్ట్రాల్లో మారుతూ ఉంటాయి. డోక్రా లేదా డోక్రా, బెల్ మెటల్ క్రాఫ్ట్ అని కూడా అంటారు.
- ఇది తెలంగాణలోని ఆదిలాబాద్ జిల్లా జైనుర్ మండలంలో చేసే గిరిజన మెటల్ క్రాఫ్ట్. ఈ గ్రామం ఆదిలాబాద్ జిల్లా కేంద్రానికి 59 కి.మీ దూరంలో మరియు హైదరాబాద్ నుండి దాదాపు 264 కి.మీ దూరంలో ఉంది.
- తెలంగాణలో, కాంప్లెక్స్‌ని ఉపయోగించి ఇత్తడి మెటల్ ఆర్ట్ వస్తువులను తయారు చేసే ఒజ్జీలు అని కూడా పిలుస్తారు, అయితే మెటల్‌ను తారాగణం చేయడానికి సరైన కోల్పోయిన మైనపు సాంకేతికత.
- కోల్పోయిన మైనపు తారాగణం యొక్క సాంకేతికత భారతదేశంలో 4000 సంవత్సరాలకు పైగా ఆచరించబడుతోంది మరియు ఈ రోజు వరకు, ఈ హస్తకళాకారులు దీనిని ఉపయోగిస్తున్నారు.
- మొహంజో-దారో శిథిలాల నుండి వెలికితీసిన వస్తువులలో ఇది స్పష్టంగా గమనించబడింది. ఈ డోక్రా కళాఖండాలు ప్రధానంగా ఇత్తడితో తయారు చేయబడ్డాయి మరియు చాలా ప్రత్యేకమైనవి, వీటిలో ఏ విధమైన కీళ్ళు ఉండవు. మొత్తం వస్తువు పూర్తిగా చేతితో తయారు చేయబడింది.
- డిజైన్లలో లోహపు బొమ్మలు, ఏనుగులు, జానపద నమూనాలు, నెమళ్ళు, గుర్రాలు మరియు కొలిచే గిన్నెలు వంటి గృహోపకరణాలు ఉన్నాయి.
- సాందర్య మరియు ప్రాచీన సరళత కారణంగా ఈ పని దేశీయ మరియు అంతర్జాతీయ మార్కెట్‌లలో ప్రసిద్ధి చెందింది.
- ఈ పనిలో ప్రధానంగా జానపద మూలాంశాలు, నెమళ్ళు, ఏనుగులు, గుర్రాలు, దీప పీఠికలు మరియు ఇతర సాధారణ సంప్రదాయ నమూనాలు ఉంటాయి.
- డోక్రా తెలంగాణ హస్తకళల యొక్క అద్భుతమైన వైవిధ్యం మరియు వైభవాన్ని సూచిస్తుంది.

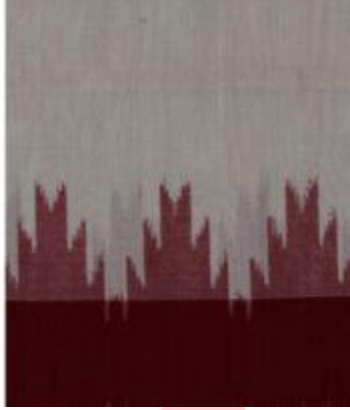
Nirmal Toys (నిర్మల్ బొమ్మలు)

- నిర్మల్ బొమ్మలు భారతదేశంలోని తెలంగాణలోని ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని నిర్మల్ పట్టణంలో ప్రత్యేకంగా తయారు చేయబడిన ప్రపంచ ప్రసిద్ధ సాంప్రదాయ చెక్క బొమ్మలు. నిర్మల్ ఆర్ట్ అనేది 400 ఏళ్ల నాటి గొప్ప సంప్రదాయం.
- ఇది మృదువైన చెక్క బొమ్మలు మరియు ఆకర్షణీయమైన పెయింటింగ్‌తో పాటు ఫర్నిచర్‌ను కలిగి ఉంటుంది, హస్తకళల యొక్క పెద్ద ప్రపంచంలో దాని గర్వం మరియు స్థానాన్ని ఆక్రమించింది.
- ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని నిర్మల్ పట్టణం ఎప్పటినుంచో అనేక వస్తువుల ఉత్పత్తి కేంద్రంగా ప్రసిద్ధి చెందింది.
- ముఖ్యంగా యుద్ధ ఫిరంగులు మరియు బొమ్మలు. ఇక్కడ స్థాపించబడిన ఫౌండరీలు హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలోని నిజాం సైన్యానికి మందుగుండు సామగ్రిని సరఫరా చేస్తాయి, అయితే ఇక్కడ నక్కాప్ కళాకారులు మరియు కళాకారులు తమ నైపుణ్యాన్ని అందించిన అద్భుతమైన చెక్క బొమ్మలు మరియు డ్యూకో పెయింటింగ్ల రూపంలో దీనిని నిర్మల్ ఆర్ట్ అని పిలుస్తారు. అందుకే, ఈ కళ విస్తృతంగా అభివృద్ధి చెందడానికి హైదరాబాద్ నిజాం వారసత్వం కూడా ఒక కారణం.
- నిర్మల్ పెయింటింగ్స్ మరియు బొమ్మలు గత కొన్ని దశాబ్దాలుగా హైదరాబాద్‌లో మంచి మార్కెట్ మరియు పేరును పొందాయి.
- నిర్మల్ పెయింటింగ్స్ మరియు హస్తకళలతో కూడిన 'నిర్మల్ ఇండస్ట్రీ' నేడు అంతర్జాతీయ మార్కెట్‌ను ఆదేశిస్తుంది, ఈ వ్యాపారంలో పాల్గొన్న కళాకారులు మరియు ఇతరులకు మంచి ధరలు లభిస్తున్నాయి.
- వాస్తవానికి, నిర్మల్ బొమ్మలు తెలంగాణకు గర్వకారణంగా పరిగణించబడుతున్నాయి మరియు నాణ్యమైన కళ, బొమ్మలు, పెయింటింగ్‌లు మరియు ఫర్నిచర్‌తో పట్టణం పర్యాయపడంగా మారింది.
- 1955 సంవత్సరంలో స్థాపించబడిన నిర్మల్ టాయ్స్ ఇండస్ట్రీయల్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ చాలా మంది కళాకారులకు నిలయంగా ఉంది మరియు ఇది ప్రధాన బొమ్మల తయారీ యూనిట్.
- స్థానిక కళాకారులచే బొమ్మల తయారీ సంప్రదాయం ప్రపంచం నలుమూలల నుండి వచ్చిన హస్తకళాకారులకు విద్యాపరమైన ఆసక్తిని కలిగిస్తుంది మరియు ఈ బొమ్మలు ఒక బ్రాండ్, ఇది అందరికీ ఆకర్షణీయంగా మరియు ఆకర్షణీయంగా ఉంటుంది.

[Also Read: తెలంగాణలోని ప్రసిద్ధ జలపాతాలు](#)

Pochampally Handlooms (పోచంపల్లి చేనేత)

- పోచంపల్లి మరియు తెలంగాణలోని యాదాద్రి-భువనగిరి జిల్లాలోని అనేక గ్రామాల క్లస్టర్ ప్రపంచ ప్రసిద్ధ ఇకత్ డిజైన్లు మరియు డ్రెస్ మెటీరియల్లకు ప్రసిద్ధి చెందింది.
- ఇక్కడ నైపుణ్యం కలిగిన నేత కార్మికులు సృష్టించిన దారాలు మరియు రంగులు అందమైన చీరలు మరియు డ్రెస్ మెటీరియల్స్ తయారీ ప్రక్రియలో ఉపయోగించబడతాయి. ఇకత్ లేదా టై అండ్ డై వీవ్ అని ప్రసిద్ధి చెందింది,
- పోచంపల్లి ఫాబ్రిక్ యొక్క ప్రత్యేకత ఏమిటంటే, డిజైన్ మరియు కలరింగ్ను వార్ప్లోకి మార్చడం, వాటిని నేర్చుగా నేయడం.
- పోచంపల్లిలో అనేక సాంప్రదాయ మగ్గాలు ఉన్నాయి మరియు వీటిలో చాలా వరకు శతాబ్దాల నాటివి. గుజరాత్ మరియు ఒడిషా వంటి రాష్ట్రాలతో పాటు భారతదేశంలోని పురాతన ఇకత్ నేత కేంద్రాలలో తెలంగాణ ఒకటిగా పరిగణించబడుతుంది.
- పోచంపల్లి ఇకత్ను స్థానికంగా చిట్కీ, పొగుడుబంధు మరియు తెలంగాణ ప్రాంతంలో బుడ్లబాషి అని కూడా పిలుస్తారు,
- అయితే భారతదేశంలోని ఇతర ప్రాంతాలలో, చేనేత డిజైన్లు పోచంపల్లి అని పిలుస్తారు. ఇకత్ డిజైన్ దాని స్వంత ప్రత్యేక నమూనాను కలిగి ఉంది, ఇది భారతదేశంలోని ఇతర ఇకత్ ఉత్పత్తి కేంద్రాల నుండి భిన్నంగా ఉంటుంది. ఈ ప్రాంతంలో ఈ వస్త్రాన్ని ఉత్పత్తి చేసే మగ్గాలు ఐదు వేలకు పైగా ఉన్నాయి.
- పోచంపల్లి ఇకత్ అనేది భూదాస్ పోచంపల్లిలో తయారు చేయబడిన చీర యొక్క ప్రసిద్ధ రూపం మరియు ఇవి ఇకత్ స్టైల్ ఆఫ్ డైయింగ్తో వారి సాంప్రదాయ రేఖాగణిత నమూనాలకు ప్రసిద్ధి చెందాయి.
- పోచంపల్లి గ్రామం "ఐకానిక్ చీర నేయడం క్లస్టర్ ఆఫ్ ఇండియా (iconic saree weaving clusters of India)" క్రింద UNESCO తాత్కాలిక ప్రపంచ వారసత్వ ప్రదేశాల జాబితాలో చేరింది.
- పోచంపల్లి తెలంగాణ ప్రతిష్టాత్మకమైన నేత సంప్రదాయానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది.
- పోచంపల్లి చీర 2005 సంవత్సరంలో మేధో సంపత్తి హక్కుల రక్షణ లేదా భౌగోళిక సూచిక (GI) హోదాను కూడా పొందింది.
- పోచంపల్లి ఇకత్ అనేది పోచంపల్లి చేనేత నేత సహకార సంఘం లిమిటెడ్ & పోచంపల్లి హ్యాండ్లూమ్ ట్రై & డై సిల్క్ చీరల తయారీదారుల సంఘం యొక్క నమోదిత ఆస్తి.
- పోచంపల్లి హ్యాండ్లూమ్ వీవర్స్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్ 1955లో స్థాపించబడింది మరియు ప్రస్తుతం దీని టర్నోవర్ సంవత్సరానికి 2.5 కోట్ల కంటే ఎక్కువ.
- నిజానికి, భారత ప్రభుత్వ అధికారిక ఎయిర్ క్యారియర్ ఎయిర్ ఇండియా ఎయిర్ హోస్టిస్లు ప్రత్యేకంగా రూపొందించిన పోచంపల్లి సిల్క్ చీరలను ధరిస్తారు.

Pembarthi Brass (పెంబర్తి బ్రాస్)

- పెంబర్తి మెటల్ క్రాఫ్ట్ అనేది తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని వరంగల్ జిల్లాలోని పెంబర్తిలో తయారు చేయబడిన ఒక ప్రముఖ మెటల్ హస్తకళ, ఇది సున్నితమైన పీట్ మెటల్ కళాకృతులకు విస్తృతంగా ప్రసిద్ధి చెందింది. ఇక్కడ తయారు చేయబడిన క్లిష్టమైన పీట్ మెటల్ ఇత్తడి చెక్కడం మరియు కళాఖండాలు 800 సంవత్సరాల కంటే ఎక్కువ కాలం నాటివి.
- పెంబర్తి హైదరాబాద్ నుండి 80 కి.మీ దూరంలో ఉన్న గ్రామం. 500 సంవత్సరాల పాటు సాగిన కాకతీయ సామ్రాజ్య కాలంలో ఈ ప్రాంతం వైభవాన్ని సంతరించుకుంది.
- పెంబర్తికి మెటల్ కార్మికులు లేదా "విశ్వకర్మల" యొక్క అత్యుత్తమ పనితీరు యొక్క గొప్ప చరిత్ర ఉంది.
- తెలంగాణ ప్రాంతంలోని చాలా పురాతన దేవాలయాలు కాకతీయ పాలకుల ఆధ్వర్యంలో నిర్మించబడినందున, ఈ దేవాలయాలు పెంబర్తి కళాకారుల సంతకం శైలిని కలిగి ఉన్నాయి.
- ప్రతి హస్తకళా ప్రదర్శనలో ఇది ఒక ముఖ్యమైన కళాఖండంగా మారింది మరియు తెలంగాణ కళాత్మక వారసత్వానికి పర్యాయపదంగా కూడా మారింది.
- ముస్లిం పాలన వచ్చిన తర్వాత, పెంబర్తి హస్తకళాకారులు తమ కళా శైలిని అభివృద్ధి చేసుకున్నారు మరియు తమలపాకులు లేదా పాండాన్లు, పెర్ఫ్యూమ్ కంటైనర్లు లేదా ఇత్తర్ కుండలు, ఉరి లోహపు షాండ్లీయర్లు లేదా జమ్మర్లు, కుండీలు, ప్రత్యేక ఫలకాలు మరియు మెమెంటోలు వంటి వ్యక్తిగత వస్తువులను అలంకరించారు.
- పెంబర్తి బ్రాస్ వేర్, సంవత్సరాలుగా హిందూ మరియు ముస్లిం ప్రభావాల యొక్క ముఖ్యమైన సూక్ష్మ నైపుణ్యాలను సంగ్రహించింది, ఇది రెండు సంస్కృతులలో సజావుగా మిళితం చేయబడింది.
- క్రాఫ్ట్ ఫారమ్ ప్రతిష్టాత్మక భౌగోళిక సూచికను పొందింది, ఇది నిజంగా క్రాఫ్ట్ కు గౌరవం.

Pearls (ముత్యాలు)

- ముత్యాలు ప్రకృతి యొక్క అద్భుతాలలో ఒకటిగా మరియు సముద్రపు ఆభరణంగా పరిగణించబడుతుంది. 5000 సంవత్సరాలకు పైగా అలంకార ప్రయోజనం కోసం ఉపయోగించిన ఐదు విలువైన ఆభరణాలలో ఇది ఒకటి.
- ముత్యాల మెరుపు మరియు స్పష్టత దీనిని స్వచ్ఛతకు చిహ్నంగా చేస్తుంది మరియు అందువల్ల ఇది అత్యంత కోరుకునే ఆభరణాలలో ఒకటిగా పరిగణించబడుతుంది.
- హైదరాబాద్, దక్కన్ పీఠభూమికి గుండెకాయ మరియు తెలంగాణ రాజధాని నగరం చాలా కాలం నుండి 'పర్ల్ సిటీ'గా పేరు పొందింది, ఎందుకంటే నగరం అద్భుతమైన ముత్యాల లాభదాయక వాణిజ్యంతో మరియు ముత్యాలను ఉపయోగించి తయారు చేసిన వివిధ రకాల ఆభరణాలతో ముడిపడి ఉంది.
- ముత్యాల వ్యాపారాన్ని నిజాం మరియు కుతుబ్ షాహీ పాలకులు బాగా ప్రోత్సహించారు, వారు మెరిస్ ఆభరణాల పట్ల చాలా అనుబంధాన్ని కలిగి ఉన్నారని నమ్ముతారు.
- రాజులు మరియు రాణులు తమ వస్త్రాలపై ముత్యాలను అలంకరించారు మరియు ముత్యాలను చూర్ణం చేసి, వారి శారీరక సౌందర్యాన్ని మెరుగుపరచడానికి సమయోచితంగా పూసేవారు.
- రాజ కుటుంబీకులు నాయకత్వం వహించిన సంపన్న జీవనశైలి కూడా నాణ్యమైన ముత్యాల ఆభరణాలను తయారు చేయడంలో విస్తృతంగా నిమగ్నమై ఉన్న హస్తకళాకారులు ప్రపంచం నలుమూలల నుండి ప్రవాహానికి దారితీసింది.
- శతాబ్దాల క్రితమే పర్షియాలోని బాసర నుంచి హైదరాబాద్ కు అనేక కుటుంబాలు వలస వచ్చాయి.
- హైదరాబాద్ భారతదేశంలో ముత్యాల అతిపెద్ద వ్యాపార కేంద్రంగా పరిగణించబడుతుంది.
- నాణ్యమైన ముత్యాలను వివిధ వనరుల నుండి సేకరించి, ఈ ముత్యాలను డ్రెల్లింగ్ చేసి, వాటిని బ్లీచింగ్ చేయడానికి మరియు ముదురు రంగును వదిలించుకోవడానికి సుమారు నాలుగు రోజులు ఉడకబెట్టడం జరుగుతుంది.
- ముత్యాలను హైడ్రోజన్ పెరాక్సైడ్, నీరు మరియు ఈథర్ తో నింపిన గాజు సీసాలలో ఉంచుతారు. దీనిని అనుసరించి, వాటిని అద్దాల ఆధారంతో కూడిన గాజు సస్ బాక్స్ లలో ఐదు రోజులు ఉంచుతారు.
- చివరగా ముత్యాలు వివిధ ఆకారాలు, రంగులు మరియు పరిమాణాల పరంగా కడుగుతారు మరియు గ్రేడ్ చేయబడతాయి.
- సాధారణంగా గులాబీ రంగు ముత్యాలు మరియు నల్ల రంగు ముత్యాలు మంచి నాణ్యతగా పరిగణించబడతాయి, అయితే తెలుపు రంగు ముత్యాలు సాంప్రదాయకంగా ప్రసిద్ధి చెందాయి. సాంప్రదాయ హైదరాబాద్ ఆభరణాలలో చాలా వరకు తెల్లటి ముత్యాలు ఉంటాయి.
- హైదరాబాదు సమీపంలోని చందన్ పేట్ గ్రామం ప్రత్యేకంగా పరిగణించబడుతుంది, ఎందుకంటే ఇక్కడ దాదాపు మొత్తం జనాభా ముత్యాలు డ్రెల్లింగ్ చేసే సున్నితమైన మరియు అద్భుతమైన కళలో నిమగ్నమై ఉన్నారు.

తెలంగాణ కళలు మరియు హస్త కళలు

- చక్కటి ముత్యాల ఆధారిత ఆభరణాల తయారీలో నిమగ్నమైన హస్తకళాకారుల నైపుణ్యం మరియు ప్రజాదరణ కారణంగా ఇక్కడి నుండి ముత్యాలు విదేశీ మార్కెట్లకు కూడా ఎగుమతి చేయబడతాయి.

Banjara Needle Crafts (బంజారా నీడిల్ క్రాఫ్ట్స్)

- సంచార తెగ లేదా బంజారా వేల సంవత్సరాల క్రితం ఐరోపాలోని జిప్పీల వారసులని నమ్ముతారు, వారు తదనంతరం రాజస్థాన్ లోని ఎడారి ప్రాంతాలలో స్థిరపడ్డారు. బంజారా యొక్క ఈ సంచార సమూహం బంజారా గిరిజన ఎంబ్రాయిడరీ మరియు అద్దాల పనిని అభ్యసించారు.
- 17వ శతాబ్దంలో మొఘల్ చక్రవర్తి అయిన ఔరంగజేబు హయాంలో 17వ శతాబ్దంలో దక్షిణ భారతదేశంలోని దక్కన్ పీఠభూమి వైపు బంజారాల యొక్క ఉత్తర భాగం నుండి ఉద్భవించింది. వారు ఇప్పుడు డెక్కన్ పీఠభూమిలో విస్తృతంగా విస్తరించి ఉన్నారు మరియు వారు స్థానికంగా "తాండాలు" అని పిలువబడే చిన్న గ్రామాలలో నివసిస్తున్నారు.
- చక్కటి బట్టలు మరియు గిరిజన ఆభరణాలు బంజారా మహిళలకు అందాన్ని అందిస్తాయి, వారు తమ ప్రతిష్టాత్మకమైన ఆభరణాలను అన్ని సొగసులతో ధరిస్తారు.
- బంజారా ఎంబ్రాయిడరీ మరియు నీడిల్ వర్క్ లను తెలంగాణ సంచార జాతులు విస్తృతంగా తయారు చేస్తారు. బంజారాల యొక్క రంగుల మరియు గ్రామీణ జీవనశైలి అధిక ఉత్సాహంతో కూడిన దుస్తుల రూపంలో ప్రదర్శించబడుతుంది.
- తెలంగాణలోని బంజారాలతో పోల్చినప్పుడు, కచ్ బంజారాలు మరియు గుజరాత్ బంజారాలు చేసే ఎంబ్రాయిడరీ భిన్నంగా ఉంటుంది.
- బంజారా ఎంబ్రాయిడరీ సంతోషకరమైనదిగా పరిగణించబడుతుంది మరియు ఉత్పత్తులు ఆర్ట్ మరియు క్రాఫ్ట్ మార్కెట్ లో విస్తృతంగా అమ్ముడవుతాయి.
- ఈ ప్రాంతంలోని సంచార జాతులు తయారు చేసిన బంజారా కళ మరియు ఎంబ్రాయిడరీతో తెలంగాణ రాష్ట్రం ప్రముఖ స్థానాన్ని ఆక్రమించింది.
- బంజారా మహిళలు రంగురంగుల ఘాఘ్రాలు, చోలీలు మరియు ఒడ్డీలను బోల్డ్ అద్దాలు మరియు అప్లిక్యూ వర్క్ లతో ధరిస్తారు.

Cheriyal Scroll Paintings (చెరియాల స్క్రోల్ పేయింటింగ్స్)

- చెరియాల స్క్రోల్ పెయింటింగ్ అనేది నకాషి కళ యొక్క ప్రసిద్ధి మరియు సవరించబడిన సంస్కరణ, ఇది స్థానిక మూలాంశాలలో అత్యంత గొప్పదిగా పరిగణించబడుతుంది.
- ఈ కళారూపం తెలంగాణ రాష్ట్రానికే ప్రత్యేకమైనది మరియు ప్రస్తుతం హైదరాబాద్ లో ఎక్కువగా తయారు చేయబడింది.
- ఈ స్క్రోల్ లు ఫిల్మ్ రోల్ లేదా కామిక్ స్ట్రీప్ల మాదిరిగానే కథన ఆకృతిలో పెయింట్ చేయబడ్డాయి మరియు భారతీయ పురాణాల కథలతో పాటు పురాణాలు మరియు ఇతిహాసాలకు సంబంధించిన చిన్న కథలను వర్ణిస్తాయి.
- స్క్రోల్ పెయింటింగ్ లు వాటి గొప్ప చరిత్రకు ప్రసిద్ధి చెందాయి మరియు అవి ఆసియా కళాత్మక సంప్రదాయాలలో కూడా ముఖ్యమైన పాత్రను పోషిస్తాయి. చెరియాల పెయింటింగ్ లు ప్రధానంగా స్థానిక సంప్రదాయాల ఆధారంగా ప్రత్యేకమైన స్థానిక ఆవిష్కరణను సూచిస్తాయి.
- నకాషిలు తెలంగాణ కళాకారులు మరియు స్క్రోల్స్ తెలంగాణ సామాజిక మరియు సాంస్కృతిక నేపథ్యంలో కీలకమైన అంశం. ఈ పెయింటింగ్ లు ఎక్కువగా చేర్యాల గ్రామానికి మాత్రమే పరిమితమయ్యాయి, అందుకే వీటిని చెరియాల స్క్రోల్స్ అని పిలుస్తారు.
- ఈ సాంప్రదాయక కళారూపం వృత్తిలో విడదీయరాని భాగంగా పరిగణించబడుతుంది, ఇందులో కాకి పడగొల్లు అని పిలువబడే కథలు చెప్పే మరియు బల్లాడీర్ సంఘం ఉంటుంది.
- చెరియాల పెయింటింగ్ ప్రత్యేకమైన గ్రామీణ మూలకం కారణంగా విస్తృతంగా ప్రాచుర్యం పొందింది, ఇది కళా వస్తువులకు ప్రత్యేకత మరియు మనోజ్ఞతను అందిస్తుంది. ఇది తెలంగాణకు గర్వకారణం, ప్రత్యేకించి అటువంటి అరుదైన మరియు విశిష్టమైన కళారూపాలతో ఈ ప్రాంతం యొక్క ప్రయత్నాన్ని సూచిస్తుంది.
- చెరియాల స్క్రోల్ పెయింటింగ్ మేధో సంపత్తి హక్కుల రక్షణను కూడా పొందింది, దీనిని సాధారణంగా 2007లో భౌగోళిక సూచిక (GI) ట్యాగ్ అని పిలుస్తారు.

Bidri Craft (బిద్రి క్రాఫ్ట్)

- బిడ్డివేర్ అనేది ఒక ప్రఖ్యాత మెటల్ హస్తకళ, ప్రస్తుతం కర్ణాటకలో ఉన్న బీదర్ నుండి దాని పేరు వచ్చింది. ఇది బహమనీ సుల్తానుల పాలనలో 14వ శతాబ్దం ADలో ఉద్భవించిందని నమ్ముతారు.
- కాబట్టి 'బిడ్డివేర్' అనే పదం బీదర్ ప్రాంతం పేరు పెట్టబడిన ప్రత్యేకమైన మెటల్వేర్ తయారీని సూచిస్తుంది. 14-15 శతాబ్దాలలో బహమనీ సుల్తానులు బీదర్ను పాలించారు. బిడ్డివేర్ మొదట పురాతన పర్షియాలో ఆచరింపబడింది మరియు తరువాత దానిని ఖ్వాజా ముయినుద్దీన్ చిస్తీ అనుచరులు భారతదేశానికి తీసుకువచ్చారు.
- పెర్షియన్ మరియు అరబిక్ సంస్కృతుల మిశ్రమం కారణంగా కళారూపం అభివృద్ధి చెందింది మరియు స్థానిక శైలితో కలయిక తర్వాత, దాని స్వంత కొత్త మరియు ప్రత్యేకమైన శైలి సృష్టించబడింది.
- 1947కి ముందు నిజాం హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో భాగమైన ఔరంగాబాద్లో హైదరాబాద్ నిజాం ఈ కళారూపాన్ని ప్రవేశపెట్టాడు.
- కర్నాటక రాష్ట్రంలోని బీదర్ మరియు తెలంగాణలోని హైదరాబాద్ భారతదేశంలో బిడ్డివేర్ కోసం ప్రసిద్ధ కేంద్రాలు మరియు భారతదేశంలోని కొన్ని ఇతర కేంద్రాలలో కూడా ఇది ఆచరణలో ఉంది.
- అద్భుతమైన పొదుగుతున్న కళాకృతుల కారణంగా, బిడ్డివేర్ భారతదేశ హస్తకళల మార్కెట్ నుండి ఒక ముఖ్యమైన ఎగుమతి హస్తకళ వస్తువుగా పరిగణించబడుతుంది మరియు సంపదకు విలువైన చిహ్నంగా పరిగణించబడుతుంది.
- ఈ స్థానిక కళారూపం జియోగ్రాఫికల్ ఇండికేషన్స్ (GI) రిజిస్ట్రీని కూడా పొందింది.

[Also Read: తెలంగాణ- జాతీయ పార్కులు - వన్యప్రాణుల అభయారణ్యాలు](#)

Narayanapet Handlooms (నారాయణపేట చేనేత)

- తెలంగాణలోని మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలోని నారాయణపేట ప్రాంతం దాని సున్నితమైన మరియు ప్రత్యేకమైన కాటన్ చేనేత మరియు పట్టు చీరలకు ప్రసిద్ధి చెందింది, ఇవి విస్తృతంగా ప్రాచుర్యం పొందాయి. నారాయణపేట చేనేత పరిశ్రమ వెనుక చారిత్రక వారసత్వం ఉంది.
- ప్రసిద్ధ మరాఠా రాజు, చత్రపతి శివాజీ మహారాజ్ ఒకసారి ఈ ప్రాంతానికి వెళ్లారని, అక్కడ ఆయన తన ప్రయాణాన్ని కొనసాగించే ముందు కొంత సమయం విశ్రాంతి తీసుకున్నారని మరియు అతని పరివారం నుండి కొంతమంది నేత కార్మికులు వాస్తవానికి వెనుక బస చేశారని చెబుతారు.
- జిల్లా డిజైన్ తో చీరలు నేసే సంప్రదాయాన్ని ఇక్కడికి తీసుకొచ్చిన నేత కార్మికులే ఆ తర్వాత నారాయణపేట చీరలుగా పిలవబడ్డారు. అందువల్ల, ఈ చీరలలో మహారాష్ట్ర ప్రభావం స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది.
- నారాయణపేట చీరలు ఎంబ్రాయిడరీతో ఒక లక్షణం తనిఖీ చేయబడిన ఉపరితల రూపకల్పనను కలిగి ఉంటాయి, అయితే అంచు లేదా పల్లు సంక్లిష్టమైన జాతి నమూనాలను కలిగి ఉంటాయి.
- నారాయణపేట చేనేత చీరలు సాంప్రదాయకంగా ఇంటర్ లాక్-వెస్ట్ టెక్నిక్ ని ఉపయోగించి నేస్తారు.
- స్టోమత, అలాగే మన్నిక మరియు తక్కువ నిర్వహణ కారణంగా, నారాయణపేట చేనేత చీరలు బాగా ప్రాచుర్యం పొందాయి.
- తెలంగాణ మరియు మరాఠా శైలి యొక్క కలయిక ఈ ప్రాంతంలోని చీరలలో స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది, తద్వారా వివిధ సంస్కృతుల కలయిక వైవిధ్యం మరియు సౌందర్యపరంగా ఆకర్షణీయంగా ఎలా ఉంటుందో రుజువు చేస్తుంది.
- ఇది నిజంగా పాలమూరు యొక్క గర్వంగా వర్ణించవచ్చు, దక్షిణ భారతదేశంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర హస్తకళా సంప్రదాయాల గొప్ప వారసత్వానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తుంది.

Nirmal Paintings (నిర్మల్ పెయింటింగ్స్)

- నిర్మల్ పట్టణం తెలంగాణలో కొత్తగా ఏర్పడిన నిర్మల్ జిల్లా (పూర్వపు ఆదిలాబాద్ జిల్లా) దట్టమైన అడవుల మధ్య ఉంది. ఈ పట్టణం కళ మరియు చేతిపనుల యొక్క బహుమతి పొందిన భూమిగా పరిగణించబడుతుంది మరియు దేశవ్యాప్తంగా ప్రసిద్ధి చెందింది.
- నిర్మల్లో నివసించే కళాకారుల ఆర్ట్ అండ్ క్రాఫ్ట్ కమ్యూనిటీని 'నకాష్' అని కూడా పిలుస్తారు. ఈ పట్టణం నిర్మల్ పెయింటింగ్స్ మరియు బొమ్మలకు చాలా ప్రసిద్ధి చెందింది.
- మోటైన నీతి నుండి రాజ వాతావరణం వరకు, వృక్షజాలం నుండి జంతుజాలం వరకు, నిర్మల్ ఉత్పత్తులపై అనేక రంగులు మరియు రూపాల్లో స్పష్టమైన వ్యక్తికరణల శ్రేణి చిత్రీకరించబడింది. ఈ కళారూపం దాని మూలం, నిర్మల్ పేరు మీదుగా 14వ శతాబ్దం నుండి 'నకాష్' చే ఆచరింపబడుతోంది.
- నిర్మల్ కళ మరియు క్రాఫ్ట్ యొక్క పరిణామం కాకతీయ రాజవంశం యొక్క పాత యుగం నుండి కూడా గుర్తించబడింది. మొఘల్ పాలకులు నిర్మల్ పెయింటింగ్స్కు ఎంతగానో ఆకర్షితులయ్యారు, వారు ఈ కళను బాగా ఆదరించారు.
- నిర్మల్ పెయింటింగ్లు అనేక దశాబ్దాలుగా ప్రసిద్ధి చెందాయి మరియు తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఒక రకమైన నిర్మల్ పెయింటింగ్లు మరియు కళాకృతులకు ప్రపంచ గుర్తింపును ప్రోత్సహించడానికి అన్ని ప్రయత్నాలు చేస్తోంది.
- గోల్కొండ హస్తకళల ఎంపొరియా (TS Govt Undertaking) ద్వారా ఆస్ట్రేలియా, USA మరియు UKలకు కూడా పెయింటింగ్లు ఎగుమతి చేయబడతాయి.

Silver Filigree (సిల్వర్ ఫిలిగ్రీ)

- తెలంగాణలోని కరీంనగర్ ప్రాంతం ఫిలిగ్రీ అని పిలువబడే సున్నితమైన హస్తకళను అభ్యసించే చాలా నైపుణ్యం కలిగిన కళాకారులకు నిలయం.

తెలంగాణ కళలు మరియు హస్త కళలు

- సిల్వర్ ఫిలిగ్రీ ద్వారా స్పాన్సు, సిగరెట్ కేసులు, బటన్స్ బాక్స్లు, యాప్లెట్లు, నగలు, బటన్స్ పిల్ బాక్స్లు, పాండన్లు మరియు పెర్ఫ్యూమ్ కంటైనర్లు వంటి అనేక కథనాలను రూపొందించడంలో వారు నైపుణ్యం కలిగి ఉన్నారు.
- కరీంనగర్లోని కళాకారులు సున్నితమైన వెండి తీగను సున్నితమైన లూప్లుగా మార్చే చక్కటి నైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శిస్తారు. ఇవి జిగ్జాగ్ నమూనా రూపంలో అల్లినవి, దీని ఫలితంగా ఒక క్లిష్టమైన లేస్ వంటి రూపాన్ని కలిగి ఉంటుంది.
- కరీంనగర్ సిల్వర్ ఫిలిగ్రీ 2007లో మేదో సంపత్తి హక్కుల రక్షణ లేదా భౌగోళిక సూచిక (GI) హోదాను కూడా పొందింది.
- అందువల్ల సిల్వర్ ఫిలిగ్రీ యొక్క సున్నితమైన ఫిలిగ్రీ పని గొప్ప క్రాఫ్ట్గా పరిగణించబడుతుంది, ఇది విస్తృతంగా ప్రాచుర్యం పొందింది. భారతదేశం నలుమూలల నుండి సిల్వర్ ఫిలిగ్రీకి చాలా డిమాండ్ ఉంది, అయితే ఆర్ట్ కలెక్టర్లు కూడా ఫిలిగ్రీ యొక్క అద్భుతమైన పనిని డాక్యుమెంట్ చేయడానికి ఇక్కడకు వస్తారు.
- సిల్వర్ ఫిలిగ్రీ ఉత్పత్తులను వినియోగదారులు చాలా ఉత్సాహంతో కొనుగోలు చేస్తారు, ఎందుకంటే ఇది క్రాఫ్ట్ యొక్క అరుదైన రూపం.
- ఇది తరతరాలుగా వస్తున్నది మరియు తెలంగాణలోని కరీంనగర్ జిల్లా కళాత్మక మరియు సాంస్కృతిక గర్వాన్ని సూచిస్తుంది.
- చక్కటి వెండి పనిలో నైపుణ్యం సాధించాల్సిన పని కాబట్టి నైపుణ్యం కలిగిన కళాకారులు మాత్రమే ఈ సంప్రదాయంలో ప్రవీణులుగా పరిగణించబడతారు.

Gadwal Handlooms (గద్వాల్ చేనేత)

- తెలంగాణ రాష్ట్రంలోని గద్వాల్ చేనేత జరీ చీరలకు ప్రపంచ ప్రసిద్ధి చెందింది. స్థానిక చేనేత కార్మికులు చాలా నైపుణ్యం కలిగి ఉంటారు, ఇందులో 5 మీటర్ల కంటే ఎక్కువ చీరల బట్టను చిన్న అగ్గిపెట్టెలో అమర్చవచ్చు. గద్వాల్ చీరలు చాలా దశాబ్దాలుగా బాగా ప్రాచుర్యం పొందాయి.
- చారిత్రాత్మక పట్టణం సిల్క్ బార్డర్తో పాటు సిల్క్ పల్లూతో వచ్చే విలక్షణమైన కాటన్ చీరలకు ప్రసిద్ధి చెందింది.
- గద్వాల్ చేనేత చీరల తయారీలో ఉపయోగించే పదార్థాలు సిల్క్ / కాటన్ మరియు జారీ. సిల్క్ బార్డర్ టస్సార్ లేదా మల్బరీతో తయారు చేయబడింది మరియు బాడీని బ్లీచ్ చేయని పత్తిని ఉపయోగించి తయారు చేస్తారు.
- రంగు పత్తి లేదా పట్టు చెక్కులను కూడా ఉపయోగిస్తారు. నేత కార్మికులు గద్వాల్ చీరల స్వచ్ఛమైన పట్టు నమూనాలను కూడా తయారు చేస్తారు.
- సరిహద్దుల రూపకల్పనకు సంబంధించి గద్వాల్ చీరలు సాంప్రదాయకంగా ఇంటర్లాక్-వెస్ట్ టెక్నిక్ (కుప్పడం లేదా తిప్పడం) లేదా కోటకొమ్మ (కుంభం అని కూడా పిలుస్తారు) ప్రకారం నేస్తారు. అందుకే వీటిని కోటకొమ్మ లేదా కుంభం చీరలు అని కూడా అంటారు.

Batik Paintings (బాటిక్ పెయింటింగ్స్)

- బాటిక్ పెయింటింగ్ అత్యంత అందమైన మరియు పురాతన కళారూపం. బాటిక్ పెయింటింగ్లు బట్టల ముక్కలపై గీసిన వివిధ బొమ్మలు మరియు నమూనాలతో కూడిన అత్యంత ప్రత్యేకమైన కళను సూచిస్తాయి.
- 2,000 సంవత్సరాల క్రితం నాటి ఈ ప్రాచీన కళకు మెదక్ జిల్లా నిలయం.
- ఈ పెయింటింగ్లు ఇండోనేషియాలో ఉద్భవించాయని నమ్ముతారు, ఇందులో అసలు పదం బట్టలపై ఉన్న చుక్కలను సూచిస్తుంది.
- బాటిక్ వస్త్రాలలో ఉపయోగించే మైనపు-నిరోధక రంగు సాంకేతికతను సూచిస్తుంది. ఈ కళ వెయ్యి సంవత్సరాలకు పైగా పురాతనమైనదిగా నమ్ముతారు.
- జావా (ఇండోనేషియా) మరియు భారతదేశం వంటి ప్రాంతాలలో బాటిక్ ఆర్ట్ వర్క్ విస్తృతంగా అభ్యసించబడుతుంది. భారతదేశం బాటిక్ పెయింటింగ్స్లో గొప్ప సంప్రదాయానికి ప్రసిద్ధి చెందింది మరియు భారతదేశంలోని వివిధ ప్రాంతాల నుండి నిజంగా అద్భుతమైన బాటిక్ కళను సేకరించడం కొనసాగుతుంది.
- డై కలరింగ్, మైనపు ప్రభావాలు మరియు ఫాబ్రిక్ రకాల అంతులేని కలయికల ఫలితంగా బాటిక్ పెయింటింగ్లోని ప్రతి భాగం ప్రత్యేకమైన అనుభూతిని కలిగి ఉంటుంది. బాటిక్ పెయింటింగ్ టెక్నిక్ కూడా గొప్ప ఖచ్చితత్వం మరియు ఏకాగ్రతను కలిగి ఉంటుంది.
- బాటిక్ వాల్ హ్యాంగింగ్లు కళా ప్రేమికులకు చాలా ఇష్టమైనవిగా పరిగణించబడతాయి. సాంప్రదాయకంగా, బాటిక్ పెయింటింగ్లు ముదురు గోధుమ, నీలిమందు మరియు తెలుపు రంగులతో తయారు చేయబడ్డాయి, ఇవి మూడు ప్రధాన హిందూ దేవుళ్లను సూచిస్తాయి, అవి బ్రహ్మ, విష్ణు మరియు శివ.
- బాటిక్ ప్రింటెడ్ చీరలు, కుర్తీలు మరియు రేపర్లు ఫ్యాషన్‌ను ఇష్టపడే వ్యక్తులలో అత్యంత ఇష్టపడే ఎంపికలలో కొన్ని. భారతీయ పత్తి మరియు రంగులు బాటిక్లో ఉపయోగించడానికి బాగా ప్రాచుర్యం పొందాయి.

Also Read:

Also Read:	
<u>Telangana History</u>	<u>Telangana Festivals & Jatharas</u>
<u>Telangana Geography</u>	<u>Telangana State Symbols</u>
<u>Telangana Flora and Fauna</u>	<u>Telangana Music</u>
<u>Telangana Regions, divisions and districts</u>	<u>Telangana Dance</u>
<u>Telangana Demographics</u>	<u>Telangana Attire</u>
<u>Telangana Governance and Administration</u>	<u>Telangana Environmental protection and sustainability</u>
<u>Telangana Economy</u>	<u>Telangana Climate</u>

తెలంగాణ కళలు మరియు హస్త కళలు

Telangana Transport	Telangana Infrastructure
Telangana Culture	Telangana Media
Telangana Sports	Telangana Healthcare
Telangana Tourism	Telangana Energy
Telangana Cuisine	Telangana State GK
Telangana Government Schemes	Static GK in Telugu Free PDF

Adda247

తెలుగు